

Bijlage 4

Toekomstbestendige bibliotheekvoorziening in de gemeente Zutphen: nadere uitwerking van het visiedocument

In het visiedocument is naast de visie het maatschappelijke ondernemerschap in maatschappelijk netwerkverband beschreven. Bovendien is aangegeven wat nodig is om van deze visie tot de uitwerking “huis van de taal” te komen in de Broederenkerk en wat dit zal betekenen voor de dienstverlening, huisvesting, faciliteiten, bedrijfsvoering en de middelen. In deze notitie wordt dit verder uitgewerkt.

Alternatief 1 en 2

Deze notitie bevat een samenvatting van de processtappen die hebben geleid tot de door het College van B. en W. gevraagde uitwerking van de toekomstbestendige bibliotheekvoorziening in alternatief 1 “SSR/Broederenkerk”. Tevens is veel aandacht besteed aan de financiële onderbouwing bij de toekomstbestendige bibliotheekvoorziening, waarbij als uitgangspunt een periode van 15 jaar is aangehouden. Uitgangspunt blijft ook in alternatief 1 het behoud van een bibliotheekvoorziening in Warnsveld, in 't Warnshuus.

Alternatief 2 is door Graafschap bibliotheken niet uitgewerkt omdat in deze variant alleen sprake is van het toekomstbestendig maken van het gebouw en er dus geen middelen zijn voor het toekomstbestendig maken van de functies van de Bibliotheek in de Broederenkerk. Deze variant anticipeert niet op de huidige en veranderende maatschappelijke en sociale trends en behoeften.

Consequentie van alternatief 2 zal zijn dat Graafschap bibliotheken dan zelf een dermate grote ingreep in de bedrijfsvoering zal moeten doen teneinde tenminste de bibliotheekvoorziening in de Broederenkerk enigszins toekomstbestendig te kunnen maken, dat daardoor geen bibliotheekvoorziening in Warnsveld meer overeind kan blijven

Samenvatting van deze notitie (de nummering verwijst naar de hoofdstukken in deze notitie)

1. Het College heeft gevraagd om de visie te formuleren over een voorziening die als toekomstbestendig de komende vijftien jaar vooruit kan. Vervolgens is gevraagd deze visie te vertalen naar uitgangspunten voor bedrijfsvoering en huisvesting. Hierbij is aandacht besteed aan mogelijke verbindingen met andere voorzieningen en activiteiten in Zutphen en in de regio.
De visie op toekomstbestendig bibliotheekwerk is zeer positief ontvangen door het College, enkele raadsfracties en raadsleden waarmee onlangs is gesproken, Raad van Toezicht, medewerkers, belangrijkste stakeholders, begeleidingscommissie Broederenklooster en focusgroep. Zie dus de samenvatting in hoofdstuk 1.
Het visiedocument is als geheel opgenomen bij de stukken voor de gemeenteraad.
2. Het ondernemende karakter van Graafschap bibliotheken is in zeven kernpunten beschreven. Dit is een verdere onderbouwing van de visie.
3. De visie is voor de Bibliotheek in de Broederenkerk vertaald naar een globaal Programma van Eisen. Het volledige programma is opgenomen als bijlage in de processtukken.
4. Het globaal Programma van Eisen (PvE) is vertaald naar een Vlekkenplan, waarin de te onderscheiden functies van de toekomstbestendige bibliotheek met de benodigde m2 zijn gesitueerd met daarbij beschreven de aansluiting bij het PvE. De volledige stukken behorend bij het Vlekkenplan zijn opgenomen als bijlage bij de processtukken. Hierbij dient nadrukkelijk aangetekend te worden dat het een eerste concept vlekkenplan is, dat inmiddels is gedeeld met de Monumentencommissie op 10 november jl.. Het vlekkenplan toont aan dat het mogelijk is om alle vernieuwde functies een plek te geven in de Broederenkerk.
5. De financiële consequenties en onderbouwing van de uitwerking van de visie, het realiseren van het Vlekkenplan en de te realiseren bezuinigingen (€ 120.000 in 2013, € 80.000 in 2015 en het resterende bedrag van € 40.000 in 2016: totaal € 240.000) zijn opgenomen in de begroting 2015 Broederenkerk. Dit heeft geleid tot een sluitende begroting, waarbij tevens de benodigde dotaties aan voorziening onderhoud en aan bestemmingsreserves zijn opgenomen. Uitgangspunt bij de huisvestingslasten zijn de door de gemeente Zutphen gemelde opdracht dat gerekend moet worden met de huidige huurprijs van de Broederenkerk (€ 129.000 exl. BTW).

De exploitatieopzet is als bijlage bij de processtukken opgenomen.

Indien gewenst is er nog een intern memo beschikbaar met een verdere toelichting bij de exploitatie.

Deze is niet toegevoegd aan deze notitie als hoofdstuk 5.

1. Visie op toekomstbestendig bibliotheekwerk in de gemeente Zutphen

Graafschap bibliotheken verzorgt de bibliotheekdienstverlening in de gemeente Lochem en gemeente Zutphen. De Bibliotheek is de partner in “leven lang leren” en draagt bij aan de maatschappelijke en culturele ontwikkeling van burgers. Zij doet dat door het bevorderen van lezen, taal, geletterdheid en het bieden van ondersteuning bij het verbeteren van digitale vaardigheden en mediawijsheid voor jeugd, jongeren en volwassenen.

De Bibliotheek is dé openbare, toegankelijke, veilige, goed toegeruste plek voor ontmoeten, verblijven, beleven, inspireren en participeren.

Zij is voor vele partners in het culturele en maatschappelijke veld en het onderwijs (inclusief voor- en voerschools) een betrouwbare, natuurlijke en verbindende partij, waarin professionals en vrijwilligers samenwerken aan het versterken van de participatie van de burger in de maatschappij.

Deze toekomstbestendige bibliotheek beweegt zich op meerdere terreinen: het sociaal domein, cultuur en educatie, onderwijs en participatie. Juist doordat middelen efficiënt en effectief worden ingezet dichtbij en laagdrempelig bij de burger, hoeft minder gebruik gemaakt te worden van dure tweedelijns zorg en hulp.

De dienstverlening langs drie lijnen:

- Versterken van de taal- en leesvaardigheden en digitale vaardigheden voor kinderen tussen 0-15 jaar. Deels vinden activiteiten plaats bij de doelgroep.
- Versterken van de taal- en leesvaardigheden en digitale vaardigheden voor volwassen burgers. Deels burgers die nu onvoldoende kunnen participeren. Leven lang leren: uitdagen van de nieuwsgierige burger tot verdere ontwikkeling.
- Een openbare voorziening in het centrum van de stad dat zich ontwikkelt tot “huis van de taal”. Heel veel burgers zien de combinatie bibliotheek en Broederenkerk als onlosmakelijk. Het biedt voor hen rust, inspiratie en gelegenheid tot ontmoeten en verbinden met anderen. Bovendien combineren talloze bezoekers een bezoek aan de bibliotheek met een bezoek aan de binnenstad.

Benodigde faciliteiten die nu niet aanwezig zijn:

- Taal- en leescafé: langduriger en aangenamer verblijven.
- Goed geoutilleerde ontvangstruimte en project/werkruimte voor groepen.
- Moderne ICT faciliteiten: goed toegeruste lees-, leer-, werk- en internetplekken voor individueel gebruik
- Ingerichte loket voor vraagbaak/intake voor taalactiviteiten.
- Spreekkamer voor individuele taalvraag.
- Ruimte en faciliteiten voor vrijwilligerssteunpunt en steunpunten voor andere partners om zich permanent te presenteren.

Synergie door programmatische samenwerking: Graafschap bibliotheken is een netwerkspeler bij uitstek. Nagenoeg alle ondersteunende en facilitaire zaken zijn zeer efficiënt en effectief en kostenbesparend in regionaal, provinciaal en in het landelijk bibliotheeknetwerk ondergebracht.

De vestiging in Warnsveld voorziet in een enorme behoefte en wordt zeer veel bezocht en gebruikt. Deze dienstverlening blijft overeind, maar wordt mogelijk in een wat andere vorm en structuur aangeboden, waardoor sprake zal zijn van kostenreductie.

De uitgebreide visie is opgenomen als bijlage bij de raadsstukken.

2. Ondernemende karakter van Graafschap bibliotheken

De ondernemende visie en instelling van Graafschap bibliotheken wordt gestaafd door onderstaande acht punten.

* Model Raad van Toezicht-directeur/bestuurder met hantering van Code Cultural Governance en Certificering. Dit model biedt kansen, ruimte en vrijheid aan ondernemende bestuurder. Raad van Toezicht en Cultural Governance bieden de juiste waarborgen voor transparante toetsing aan verantwoord inzet van maatschappelijke middelen in de lokale/regionale context. Publieke verantwoordelijkheid. Nadere afspraken over prestatie-indicatoren zijn gemaakt in het Convenant tussen Graafschap bibliotheken en gemeente Lochem en gemeente Zutphen. Een nadere uitwerking van indicatoren en maatschappelijke waarde is voorzien voor het voorjaar 2015.

* Graafschap bibliotheken combineert het realiseren van pittige bezuinigingen met het neerzetten van een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening in de gemeente. Er worden scherpe keuzes gemaakt op basis van een aansprekende en inspirerende visie. Voorbeeld: neerzetten Huis van de Taal.

* Graafschap bibliotheken is innovatief en kiest regelmatig voor vernieuwende dienstverlening. En loopt hiermede in het Gelders en Overijssels bibliothekenennetwerk mee vooraan door deelname in proeftuinen. Voorbeelden: leesclubs met Delta; voorleesexpress; digisterker; laaggeletterdheid-initiatief bij uitvoeren motie Aanvalsplan.

* Graafschap bibliotheken sluit nadrukkelijk aan bij de doelstellingen uit het Sociaal Domein: iedereen moet meedoen in de maatschappij; iedereen moet kunnen meedoen; ondersteuning zo dichtbij mogelijk en zonder hoge kosten aanbieden. Zie het visiedocument en Pamflet. Maatschappelijke waarde.

* Graafschap bibliotheken daagt partners uit tot verbinding in programma's en activiteiten. Netwerkvorming, ketensamenwerking is het uitgangspunt. Strategische partner gemeente.

* Graafschap bibliotheken is kostenbewust en werkt zeer efficiënt. Nagenoeg alle facilitaire en ondersteunende kosten zoals ICT, uitleen-, catalogus- en lenersadministratie, logistiek proces, selectie en aankoop media, financiële administratie, personeels- en salarisadministratie is in samenwerking met veel andere bibliotheekorganisaties uitbesteed. Deels op op regionaal, maar ook op provinciaal en landelijk niveau.

* Graafschap bibliotheken zoekt naar versterking van de combinatie van de toekomstbestendige bibliotheek met het unieke karakter van de Broederenkerk. En doet dat met zorgvuldigheid, historisch besef en respect. Door velen wordt de combinatie geroemd als de mooiste bibliotheek van Nederland en door veel toeristen en dagjesmensen in Zutphen een vast onderdeel van het programma!

* Graafschap bibliotheken voert een consistent en toekomstgericht financieel beleid. Gebaseerd op onderhoudsplannen wordt jaarlijks gedoteerd aan de voorziening onderhoud en aan de bestemmingsreserves automatisering, zelfservice, inventaris/inrichting. Deze zijn in 2015/2016 in totaliteit voldoende, maar ook niet meer dan dat, om de overgang naar een toekomstbestendige bibliotheek te kunnen realiseren. Vanzelfsprekend heeft de gemeente als verhuurder een belangrijke rol om ook noodzakelijke investeringen te kunnen doen.

3. Globaal Programma van Eisen

In dit document (zie bijlage 2) zijn de noodzakelijke onderhoudszaken aan en in de Broederenkerk opgenomen, gebaseerd op een overzicht dat de gemeente Zutphen heeft opgesteld in het kader van de instandhouding van de Broederenkerk. Een aantal punten zijn aangescherpt, maar er zijn ook andere punten opgenomen. Met name wordt aandacht gevraagd voor de klimatologische omstandigheden (in de zomer te warm, tocht) en aan isolatie. De instandhouding van de Broederenkerk ligt in zijn geheel bij de gemeente Zutphen.

Het globale Programma van Eisen is gericht op de toekomstbestendige bibliotheek met als uitgangspunt de eisen die aan een modern geoutilleerde bibliotheekvoorziening mag worden gesteld. Belangrijke punten: realiseren van ruimere openingstijden voor zowel individueel gebruik als groepsgebruik, in ieder geval gedurende zes dagen per week. Dat vraagt om een meer open en toegankelijker gebouw met een aparte en afsluitbare toegang naar de groepsruimtes. Bovendien moet er ruimte gemaakt worden voor het Taalcafé en de projectruimte voor groepen, het medialab, taalloket en spreekkamer.

Het Programma van Eisen is op 6 oktober naar de gemeente gestuurd. Het Vlekkenplan met bijlagen op 15 oktober. De gemeente heeft samen met BBN in beeld gebracht wat de uitwerking van het Programma van Eisen en het Vlekkenplan betekent voor de investeringslast voor de gemeente Zutphen.

Meer informatie op dit punt is opgenomen bij de door de projectleiding BK opgestelde notitie over investeringen. Hierbij dient aangetekend te worden dat het adviesbureau InVorm een second opinion heeft uitgebracht aan Graafschap bibliotheken. Deze is vervolgens ter beschikking gesteld aan de projectleiding. *Het Programma van Eisen is opgenomen als bijlage bij de processtukken.*

4. Vlekkenplan

Het globaal Programma van Eisen is vertaald naar een Vlekkenplan, waarin de te onderscheiden functies/gebieden met de benodigde m2 zijn gesitueerd met daarbij beschreven de aansluiting bij het PvE en dus ook bij het visiedocument.

In het kort:

- toekomstbestendige bibliotheek die 15 jaar mee kan;
- maatschappelijke en culturele opdracht bibliotheek: Huis van de Taal;
- huidige voorziening is uit 1998-1999 en voldoet niet meer;
- bibliotheek als toegankelijke, aantrekkelijke, inspirerende en laagdrempelige centrale plek in de stad en de gemeente Zutphen.

Het Vlekkenplan is opgesteld door In Vorm Architecten. In Vorm is voor Graafschap bibliotheken min of meer de vaste partner bij de herinrichting en verkleining van de bibliotheekvestigingen in Lochem (2012-2013) en Warnsveld (2010 en 2014).

Bovendien was In Vorm in 1999 zeer nauw betrokken bij de complete metamorfose van de Bibliotheek in de Broederenkerk. Door velen nadien geroemd als de mooiste bibliotheek van Nederland en door veel toeristen en dagjesmensen in Zutphen een vast onderdeel van het programma!

Hoewel het een Vlekkenplan betreft, worden de contouren van de nieuwe bibliotheek goed zichtbaar. Het vlekkenplan toont aan dat het mogelijk is om alle vernieuwde functies een plek te geven in de Broederenkerk.

Er is gezocht naar juist een versterking van de combinatie toekomstbestendige bibliotheek en Broederenkerk met zorgvuldigheid, historisch besef en respect.

Op 10 november is een 3D visualisatie gepresenteerd aan de Monumentencommissie.

Het Vlekkenplan geeft inzicht in de bouwkundige en interieur technische ingrepen en aanpassingen. De bibliotheek in zijn huidige vorm voldoet niet meer aan de eisen en normen die gesteld worden aan het hedendaagse bibliotheekwerk.

Er is per onderdeel een omschrijving gemaakt met benodigde m2, de gewenste ingrepen, de afwerking en de installaties.

Het door In Vorm in nauwe samenspraak met Graafschap bibliotheken opgestelde *Vlekkenplan is als bijlage opgenomen bij de processtukken.*

5. De financiële consequenties en onderbouwing Warnsveld en Zutphen

De exploitatiebegroting 2015 is als uitgangspunt genomen bij de berekening van een nieuwe berekening als ware 2015 het jaar waarop de toekomstbestendige bibliotheek in de Broederenkerk wordt gerealiseerd.

In de door de Raad van Toezicht vastgestelde exploitatiebegroting 2015 is de taakstelling van € 80.000 al verwerkt. In de nieuwe begroting is het restant van de verlaging van de subsidie met € 40.000 opgenomen.

Graafschap bibliotheken realiseert een sluitende begroting, inclusief de volledige bezuinigingsopdracht en inclusief de toekomstbestendige bibliotheekvoorziening. Tevens met behoud van een bibliotheekvoorziening in Warnsveld.

De exploitatiebegroting 2015 met beknopte toelichting is opgenomen als bijlage bij de processtukken.

Indien gewenst is er nog een intern memo Graafschap bibliotheken beschikbaar met een verdere toelichting bij de exploitatie. Deze is niet toegevoegd aan dit hoofdstuk.

Eenmalige kosten en investeringen

Graafschap bibliotheken voert een consistent en toekomstgericht financieel beleid. Gebaseerd op onderhoudsplannen wordt jaarlijks gedoteerd aan de voorziening onderhoud en aan de bestemmingsreserves automatisering, zelfservice, inventaris/inrichting. Deze zijn in 2015/2016 in totaliteit voldoende, maar ook niet meer dan dat, om de overgang naar een toekomstbestendige bibliotheek te kunnen realiseren. Deze conclusie wordt getrokken op basis van het Vlekkenplan en een investeringsraming van In Vorm.

De berekening voor de noodzakelijke investeringen voor rekening van Graafschap bibliotheken zijn opgenomen in de door In Vorm opgestelde raming van kosten, gebaseerd op het visiedocument, het Programma van Eisen, het Vlekkenplan en het collectieplan. Tevens is een bedrag geraamd voor verhuizing naar een tijdelijk onderkomen voor een periode van 4 maanden vanwege verbouwingsactiviteiten. De eventuele huur van tijdelijke locatie en gedeeltelijke opslag van materialen is niet meegenomen in onze raming.

Zutphen, 13 november 2014

Gerard Huis in 't Veld

Directeur-bestuurder Graafschap bibliotheken

Opmaat ondernemingsplan Musea Zutphen in relatie tot mogelijkheden Alternatief 's-Gravenhof of Alternatief Behoud

Inleiding

Deze aanzet tot een ondernemingsplan kan niet los gezien worden van de door het college vastgestelde 'Visie op de Musea Zutphen – toekomstbestendig en aansprekend' van september 2014 inclusief de bijlage 'De Musea Zutphen, feiten en cijfers'. Voor de leesbaarheid wordt waar nodig uit dit document geciteerd, of wordt ernaar verwezen voor een nadere toelichting op specifieke punten.

Het gemeentebestuur heeft aangegeven te streven naar een toekomstbestendige museumfunctie in Zutphen. Het gemeentebestuur heeft ook aangegeven dat de Musea Zutphen een structurele bezuiniging dienen te realiseren van € 260.000, - afgezet tegen de gemeentelijke begroting van 2011. Deze bezuiniging dient in twee tranches te worden gerealiseerd: €140.000, - per 2012 en €120.000, - na realisatie van het cultuurcluster Broederen klooster. De eerste bezuinigingstranche is gerealiseerd. Om de tweede bezuinigingstranche mogelijk te maken, zonder daarmee de toekomstbestendigheid en de aantrekkelijkheid van de Musea Zutphen in gevaar te brengen, is het essentieel dat de huidige huisvestingsproblemen worden opgelost. Het gemeentebestuur heeft gevraagd om hiertoe naast het eerder voorgelegde Broederen kloosterplan twee alternatieven uit te werken:

1. De Musea Zutphen en de dienst Archeologie op één locatie, alternatief 's-Gravenhof genoemd;
2. De Musea Zutphen blijven op de huidige locaties, Rozengracht en Zaadmarkt, die toekomstbestendig worden gemaakt, hierna alternatief Behoud genoemd.

In alle varianten houdt toekomstbestendig in dat de huisvesting:

- voldoet aan: de (wettelijke) eisen en regelgeving samenhangend met de museale functie;
- de werkprocessen soepel kunnen verlopen;
- binnen de gegeven mogelijkheden wordt tegemoet gekomen aan de vraag van de gebruikers. ;
- cultureel ondernemerschap faciliteert;
- structurele bezuiniging zover als mogelijk wordt gerealiseerd.

Om de consequenties van beide alternatieven beknopt te kunnen presenteren ten behoeve van de besluitvorming door het gemeentebestuur, is gebruik gemaakt van de structuur van het zogenaamde [Business Model Canvas](#) van Osterwalder bestaande uit negen 'bouwstenen'.

In deze opmaat tot een ondernemingsplan wordt na een korte toelichting per bouwsteen schematisch aangegeven wat de plus- en minpunten zijn van elke variant.

NB: . Als een punt voor slechts een van de twee musea van toepassing is dan is dat aangegeven met SMZ (Stedelijk Museum Zutphen) of MHP (Museum Henriette Polak). Indien een punt voor beide musea van toepassing is dan is dit aangegeven met MZ (Musea Zutphen). Plus- en minpunten die gelden voor beide varianten worden niet genoemd.

Nadat het gemeentebestuur in december 2014 haar keuze heeft bepaald wordt het ondernemingsplan van de gekozen variant verder uitgewerkt.

Structuur Business Model Canvas

In dit schematische model staat de waardepropositie letterlijk en figuurlijk centraal: de onderscheidende waarde die de organisatie aan de klant/klanten biedt.

De linkerzijde van de waardepropositie geeft aan hoe deze waardepropositie wordt gerealiseerd, c.q. met welke activiteiten, capaciteit, (financiële) middelen en partners.

De rechterzijde van de waardepropositie geeft aan voor welke klant(en) het aanbod/de activiteiten worden ondernomen, via welke kanalen zij worden bereikt en hoe de relatie met hen wordt onderhouden. Ook maakt het model inzichtelijk welke inkomstenstromen en kostenstructuur met deze acties samenhangen.

De impact van de huisvestingsalternatieven is niet op alle bouwstenen even groot.

De kernactiviteiten van de Musea Zutphen blijven ongeacht de locatie dezelfde: het uitvoeren van de museale publieks- en collectietaak (zie ook visiedocument voor wat deze taken inhouden en de bijlage

‘Feiten en cijfers’). De wijze van samenwerken met sommige kernpartners (in dit geval de medegebruikers van het pand of de directe ‘buren’) en de mogelijkheden qua (inzet van) mensen en middelen verschillen echter wel en dat uit zich in de bedrijfsvoering, de inkomstenstromen en kostenstructuur.

1. De waardepropositie van de Musea Zutphen

In Nederland zijn 1.254 instellingen die zich museum noemen.

Hiervan zijn 547 geregistreerd (zij voldoen aan de eisen die aan hen gesteld worden door het museumregister t.a.v. van de museale kerntaken), 465 daarvan zijn lid van de Museumvereniging, 382 zijn deelnemer aan de Stichting Museumkaart. De Musea Zutphen behoren tot deze laatste groep, c.q. geregistreerd, lid en deelnemer. Als geregistreerde musea genereren de Musea Zutphen inkomsten uit de museumkaart, 56% van de bezoekers in 2013 maakte gebruik van de museumkaart. De verwachting is dat dit percentage de komende jaren verder gaat stijgen.

De Musea Zutphen behoren tot de 20% van de geregistreerde musea in Nederland die meer dan 25.000 bezoekers per jaar trekken, c.q. 80% van de geregistreerde musea trekt minder tot veel minder bezoekers. De Musea Zutphen behoren tot de middelgrote musea in Nederland gelet op beschikbare middelen, capaciteit en het publieksbereik.

Het visiedocument en de bijlage ‘Feiten en cijfers’ bieden een uitgebreidere toelichting op de positionering van de Musea Zutphen binnen het museale veld.

De waardepropositie van het Stedelijk Museum Zutphen is anders dan die van Museum Henriette Polak. Het SMZ brengt de cultuurhistorie en –geschiedenis van Zutphen en omgeving treffend en vanuit verrassende invalshoeken in beeld dankzij een grote verscheidenheid aan deelcollecties en objecten. De Zutphense schatten tonen het DNA van de stad en regio (Het Graafschap Zutphen/Achterhoek). Naast de ontwikkeling van het dagelijks leven in en rond Zutphen, maakt het SMZ zichtbaar door wie of door wat Zutphen en omgeving beroemd of berucht was en is. Speciale vermelding verdient de collectie Zutphens zilver en de Jo Spier collectie, die recent nog aanleiding vormden voor goed bezochte tijdelijke tentoonstellingen.

Binnen het Nederlandse museumlandschap profileert Museum Henriette Polak zich als hét museum voor modern-klassieke schilder en beeldhouwkunst. In de geest van de oprichters richt het museum zich op kunstenaars die de zichtbare werkelijkheid als uitgangspunt nemen.

Het museum slaat nadrukkelijk een brug tussen de kernwaarden van de oprichters en hedendaagse kunstuitingen waarin deze waarden tot uiting komen. Het museum geniet brede waardering voor de laagdrempelige manier waarop moderne en hedendaagse kunst wordt gepresenteerd en toelicht, zonder populistisch of elitair te zijn. Anders dan het Stedelijk Museum Zutphen is het ‘verhaal’ en de collectie van Museum Henriette Polak niet lokaal georiënteerd.

Door hun specifieke focus en collecties kunnen beide Musea Zutphen met recht uniek genoemd worden, terwijl de kwaliteit en verscheidenheid veel mogelijkheden biedt tot samenwerking met partijen van binnen en buiten de stad wat tot uitdrukking komt in de tentoonstellingen.

Recente voorbeelden zijn de samenwerking met vier andere musea, een particuliere kunstverzamelaar, Pelican Media Magazines, Fotografencollectief ‘De Zutphense’, etser Wim van der Meij, restaurant De Open Haard, het Hampshire hotel en de VVV-stadsgidsen in het kader van de *Rembrandt in Zwart-Wit* tentoonstelling in het SMZ en met de Zutphense en regionale Alzheimer afdelingen, Luxor theater en het landelijke Humanistisch Verbond in het kader van de tentoonstelling *Mooi Oud* in het MHP.

Dat wat de musea delen en dat wat hen anders maakt, is de waardepropositie voor de gemeente Zutphen als opdrachtgever: één organisatie die twee hoogwaardige collecties beheert en exploiteert die aantrekkelijk zijn voor zowel de doelgerichte (lokale) bezoeker als de toevallige passant.

Waardepropositie Pluspunten Alternatief Behoud	Waardepropositie Pluspunten Alternatief ‘s-Gravenhof
• (MZ) twee verschillende, karakteristieke historische panden op verschillende historische locaties in de binnenstad • (MZ) i.h.b. voor onderzoekers: depot bij museum	• (MZ) <i>one stop shopping</i> voor de kunst- en geschiedenisliefhebber: twee musea en archeologische <i>experience</i> in historisch stadspaleis op het ‘oudste plein van Zutphen’ • (MZ) mogelijkheden samenwerking met

• (SMZ) poort naar de historische binnenstad, nabijheid station • (SMZ) refter (bijzonder, multi-inzetbare ruimte) • (SMZ) fysieke connectie met bibliotheek mogelijk • (MHP) verwevenheid met ontstaansgeschiedenis • (MHP) schuilkapel • (MHP) aparte (kleine) educatieve ruimte	partners rond het 's-Gravenhof (Hampshire hotel, SchultenHues, Walburgis/Librije) • (MZ) schakelbare wisseltentoonstellingsruimte biedt veel mogelijkheden • (MZ) aantrekkelijke verblijfsruimte binnen en buiten in de sfeer van de musea • (SMZ) door inbreng en nabijheid van Archeologische dienst kan de Zutphense geschiedenis diepgaander en interactiever verbeeld worden • (MHP) mogelijkheid voor een vaste collectiepresentatie én gelijktijdig een wisseltentoonstelling van enige omvang
---	---

Waardepropositie Minpunten Alternatief Behoud	Waardepropositie Minpunten Alternatief 's-Gravenhof
• (MZ) geen mogelijkheden voor grote(re) wisseltentoonstellingen • (MZ) geen mogelijkheid (ruimtelijk en financieel) voor fysieke 'koppeling' met bestaande horeca-aanbieders (SMZ) beperkte mogelijkheid om de connectie met Archeologische Dienst te tonen • (SMZ) geen aparte educatieve ruimte • (MHP) slechte bereikbaarheid/overlast op marktdagen en bij evenementen • (MHP) beperkte ontvangstruimte, beperkte museumwinkel	• (MZ) eigen profiel duidelijker in aparte huisvesting • (MZ) groot deel van depot extern (Rozengracht)

Op wie richt de waardepropositie zich?

2. Klantsegmenten

De Musea Zutphen onderscheiden verschillende, elkaar soms overlappende klanten:

- Het gemeentebestuur als opdrachtgever
- Individuele bezoekers (fysiek en digitaal)
- Groepen
- Regelmatige bezoekers (harde kern)
- Museumkaart- en andere kaarthouders (ICOM, Rembrandt, VVMZ)
- Dagtoeristen
- Verblijfstoeristen
- Onderwijs
- Deelnemers activiteiten
- Collega's (gemeente, museaal, cultureel, erfgoed)
- Onderzoekers en particulieren met vragen op het vakgebied van de musea
- Bruikleengevers (particulieren, musea en galleries)
- Verzamelaars
- Kunstenaars
- Belangenbehartigers kunstenaars
- Vereniging Vrienden Musea Zutphen (VVMZ)
- Huurders (cursusaanbieders en andere partijen die de meerwaarde van een museale omgeving op prijs stellen voor hun activiteiten)
- Lokale ondernemers

De Musea Zutphen werken eraan om de kenmerken en wensen van elk van deze klantgroepen in kaart te brengen en bij te houden zodat een passend aanbod en dienstverlening geboden wordt. Verschillende van bovengenoemde klantgroepen zijn - of hebben het potentieel - om samenwerkingspartners te worden, wat hun belang voor de musea nog eens onderstreept.

<i>Klantsegmenten pluspunten in Alternatief Behoud</i>	<i>Klantsegmenten pluspunten in Alternatief 's-Gravenhof</i>
(MZ) herkenbaar profiel (historisch museum of kunstmuseum). Klant weet welk aanbod hij kan verwachten	(MZ) alles op één locatie, meerdere bezoeken. Klant krijgt meer dan hij verwacht (MZ) grote wisseltentoonstelling is mogelijk (MZ) Huurders kunnen eigen activiteit uitvoeren zonder 'overlast' van andere bezoekers (MZ) horeca- en hotelvoorziening in de onmiddellijke nabijheid (MZ) nabijheid andere publiekstrekker (Walburgis/Librije) (SMZ) Historisch verhaal Zutphen completer (archeologie <i>experience</i>) (SMZ) vraagbaakfunctie i.s.m. archeologie (MHP) Vaste collectiepresentatie naast wisseltentoonstelling (MHP) betere bereikbaarheid

<i>Klantsegmenten minpunten in Alternatief Behoud</i>	<i>Klantsegmenten minpunten in Alternatief 's-Gravenhof</i>
(MZ) geen horecavoorziening (MZ) beperkte mogelijkheid tot het ontvangen van groepen (MZ) beperkte mogelijkheid tot het aanbieden van arrangementen (MZ) klantgroepen ondervinden overlast van elkaar (publieksactiviteiten in museumzalen) (MHP) slechte bereikbaarheid tijdens marktdagen en evenementen	(MZ) bereikbaarheid OV (MZ) minder in de aanlooproute (MZ) Onderzoekers: groot deel depot op andere locatie

3. & 4. Klantrelaties en kanalen

Het contact met de verschillende klantgroepen van de Musea Zutphen vloeit voort uit het programma en/of de collecties van de musea en andersom (zie ook visiedocument en de bijlage 'Feiten en cijfers'). De kansen die hieruit ontstaan worden wanneer mogelijk benut.

Onderscheid wordt gemaakt tussen:

- Persoonlijk contact: voortvloeiend uit een activiteit van (een van) de musea zoals: opening, museumbezoek, deelname lezing/workshop/cursus, etc., evenement, overleg, netwerkbijeenkomst, ontvangst, of bezoek aan de klant.
- Samenwerkingsprojecten/arrangementen (kruisbestuiving)
- Schriftelijk: (direct) mailingen, brieven, e-mails, rapporten, evaluaties, bruikleen-, schenkings- en andere overeenkomsten, promotie- en informatiemateriaal
- Voordelen/aanbiedingen (Vriendenlidmaatschap, kortingsacties bezoek en/of winkel)
- Telefonisch contact
- Website
- (social) media

Plus- en minpunten hebben vooral betrekking op persoonlijk/offline/fysiek contact in Zutphen.

<i>Klantrelaties</i>	<i>Klantrelaties</i>
-----------------------------	-----------------------------

<i>pluspunten in Alternatief Behoud</i>	<i>pluspunten in Alternatief 's-Gravenhof</i>
• (MZ) specifiek publiek op specifieke locatie mogelijk	• (MZ) verschillende klanten op één locatie te bereiken • (MZ) overloop van bezoekers van andere voorzieningen aan het 's-Gravenhof • horecavoorziening in directe nabijheid • (MZ) mogelijkheid tot het ontvangen van groepen zonder overlast voor andere bezoekers • (MZ) mogelijkheid tot het aanbieden van arrangementen

Klantrelaties minpunten in Alternatief Behoud	Klantrelaties minpunten in Alternatief 's-Gravenhof
• (MZ) klant bevinden zich op twee locaties, niet in een keer te bereiken • (MZ) geen horecavoorziening • (MZ) beperkte mogelijkheid tot het ontvangen van groepen • (MZ) beperkte mogelijkheid tot het aanbieden van arrangementen • (MZ) bezoekers bij ondervinden overlast bij gelijktijdige activiteiten	• (MZ) bereikbaarheid met OV minder • (MZ) minder in de aanlooproute

Hoe wordt de waardepropositie gerealiseerd?

5. Kernactiviteiten

Zie voor een opsomming van de kernactiviteiten de bijlage 'Feiten en cijfers' bij het visiedocument. De musea onderscheiden drie kerntaken: publiekstaak (tentoonstellingen, educatieve activiteiten, etc.), de collectietaak (behoud, beheer, ontsluiting, onderzoek, aankoop- en afstootbeleid) en bedrijfsvoering. De museale bedrijfsvoering kent specifieke kenmerken (publieksfunctie, kaart- en winkelverkoop, PR & marketingactiviteiten) die afwijken van de reguliere gemeentelijk bedrijfsvoering en deels andere eisen stellen aan de bedrijfsmiddelen.

Kernactiviteiten pluspunten in Alternatief Behoud	Kernactiviteiten pluspunten in Alternatief 's-Gravenhof
• (MZ) herkenbaar profiel (historisch museum of kunstmuseum). Klant weet welk aanbod hij kan verwachten • (MZ) depots bevinden zich bij de musea • Verschillende sferen makkelijker te creëren op verschillende locaties	• (MZ) alles op één locatie, meerdere bezoekmotieven. Klant krijgt meer dan hij verwacht • (MZ) ruimtelijke en inhoudelijke mogelijkheden partners aan het 's-Gravenhof • (MZ) een locatie efficiënter • (MZ) besloten buitenruimte (museumtuin) en binnenplein Kuiperstraat kunnen bij activiteiten worden betrokken

Kernactiviteiten minpunten in Alternatief Behoud	Kernactiviteiten minpunten in Alternatief 's-Gravenhof
• (MZ) twee locaties minder efficiënt (organisatorisch en financieel) • (MZ) grote wisseltentoonstellingen niet mogelijk • (MZ) beperkte mogelijkheden/flexibiliteit museumzalen (MHP) vanwege logistiek moet museum sluiten tijdens ombouw tussen twee tentoonstellingen. Dit leidt tot derving inkomsten en ongenoegen bij klanten	• (MZ) (groot) deel van depot bevindt zich extern • (MZ) aansturing van in extern depot werkende vrijwilligers lastig

6. Bedrijfsmiddelen

Capaciteit

Hoewel de Musea Zutphen inhoudelijk twee afzonderlijke musea zijn met onvergelykbare collecties, meestal andere invalshoeken voor tijdelijke tentoonstellingen, een deels ander eigen publiek en samenwerkingspartners die voortvloeien uit de collecties en wisseltentoonstellingen, zijn de Musea Zutphen organisatorisch een eenheid: een klein team van museumprofessionals exploiteert beide musea mede dankzij de inzet van een grote groep vrijwilligers verdeeld over tien werkgroepen, zie ook de bijlage 'Feiten en cijfers' bij het visiedocument.

Hoewel het logisch lijkt om te veronderstellen dat een locatie leidt tot een efficiëntere bedrijfsvoering dan twee locaties is dit voor het personele deel slechts zeer beperkt van toepassing omdat de bemensing van de balies grotendeels met vrijwilligers gebeurt. Een locatie betekent in het alternatief 's-Gravenhof dat er sprake is van een klein intern depot en een groot extern depot. Voor de aansturing van vrijwilligers die in de depots werken en de museale werkprocessen (tentoonstellingen en educatieve programma's worden samengesteld vanuit het depot) is een extern depot inefficiënt.

Collectie

De collectie van het SMZ bestaat uit circa 30.000 objecten en 500.000 afbeeldingen. De collectie van het MHP bestaat uit circa 400 schilderijen, 1.800 werken op papier, 150 beeldhouwwerken en 34 penningen. De collecties leggen de basis voor de vaste presentaties en vormen in de regel de aanleiding of de rode draad voor de wisseltentoonstellingen.

Tentoonstellingsruimten en educatieve ruimten

Bezoekers komen primair voor de vaste collectie en de wisseltentoonstellingen. Met name de wisseltentoonstellingen zorgen voor herhalingsbezoek. Hiernaast wordt publiek getrokken met educatieve activiteiten van de musea zelf of van derden die gebruik maken van de verhuurbare ruimte van de musea. Dit bezoek zorgt een geldstroom met groeipotentie. De kwantiteit en kwaliteit van de beschikbare tentoonstellingsruimte en de (verhuurbare) educatieve ruimte heeft een directe weerslag op de geldstroom. Het bepaalt ook de mogelijkheid om een grot(er)je wisseltentoonstelling neer te zetten die aantrekkelijk is voor sponsors en waarvoor een toeslag gevraagd kan worden.

Museumwinkel en horeca

Museumbezoekers verwachten tegenwoordig dat een museum beschikt over een museumwinkel en horecagelegenheid passend bij de uitstraling en collectie van het museum. In de huidige situatie kunnen de Musea Zutphen hier niet (horeca) of slechts beperkt in voorzien. De groeiende inkomsten uit de museumwinkel en in het bijzonder de verkoop van merchandising bij bepaalde wisseltentoonstellingen toont het belang en het potentieel van dit bedrijfsmiddel aan.

Financiën

Zie paragraaf 8 en 9 en de bijlagen

<i>Bedrijfsmiddelen pluspunten in Alternatief Behoud</i>	<i>Bedrijfsmiddelen pluspunten in Alternatief 's-Gravenhof</i>
• (MZ) het prijsniveau kan worden verhoogd en in lijn gebracht worden met wat landelijk gevraagd wordt voor een vergelijkbare voorziening • (MZ) depots bij het museum • (MZ) contact met in depots werkende vrijwilligers	• (MZ) het prijsniveau kan substantieel worden verhoogd en in lijn gebracht worden met wat landelijk gevraagd wordt voor een vergelijkbare voorziening • (MZ) grote wisseltentoonstellingen in combinatie met de aanwezige horecafaciliteiten maken toeslagen mogelijk en bieden betere sponsoringkansen • (MZ) er kan in overleg gebruik gemaakt worden van de expertise en dienstverlening van het Hampshire hotel • (MZ) de educatieve ruimte in het tuinpaviljoen en de tuin kunnen verhuurd worden zonder belemmering van het museumbezoek of om de musea open te stellen (bijv. op maandag en na 17.00 uur) • (SMZ) er kan gemakkelijk in overleg gebruik gemaakt worden van de capaciteit en faciliteiten van de Archeologische dienst.

	• (MZ) er kan gebruik gemaakt worden van de ruimtelijke en organisatorische mogelijkheden van de partners aan het 's-Gravenhof
--	--

<i>Bedrijfsmiddelen minpunten in Alternatief Behoud</i>	<i>Bedrijfsmiddelen minpunten in Alternatief 's-Gravenhof</i>
• (MZ) Meer vrijwilligers nodig om twee balies te bemensen • (MZ) twee locaties schoonmaken, beveiligen theoretisch duurder • (MZ) faciliteiten moeten op beide locaties aanwezig zijn of voortdurend heen en weer gesleept worden (geluid- en beeldmateriaal, gereedschap, stoelen, cateringbenodigdheden, etc.)	• (MZ) Extern depot is ineffecient voor de werkprocessen • (MZ) aansturing vrijwilligers in extern depot is lastig

7. Partners

Voor de Musea Zutphen is samenwerken vanzelfsprekend, zie het visiedocument en de bijlage 'Feiten en cijfers'. De Musea Zutphen interpreteren cultureel ondernemerschap als: kansen zien, kansen benutten en kansen creëren ten behoeve van een sterkere profilering, een betere bedrijfsvoering en een gezonde exploitatie. Zoals het mission statement aangeeft wordt daarbij gekeken naar culturele, maatschappelijke en zakelijke partners van binnen en buiten Zutphen.

Met nieuwe en oude partners willen de Musea Zutphen nieuwe en oude markten bedienen met producten en diensten die samen met de partners worden ontwikkeld of door samenwerking worden geoptimaliseerd. Naast archeologie als medegebruiker in het alternatief 's-Gravenhof springen drie partners eruit doordat zij zich in fysieke zin in de (mogelijk onmiddellijke) nabijheid van de Musea Zutphen bevinden: het Hampshire hotel, de Walburgiskerk inclusief de Librije en het Museum voor Modern Realisme (MORE) dat zich vanaf 2015 met twee vestigingen in Gorssel en in Ruurlo gaat presenteren.

In het alternatief 's-Gravenhof kan het naastgelegen Hampshire hotel bijdragen aan een aangenamer verblijf voor de museumbezoekers en voor huurders van de door de musea aangeboden ruimten. Daarbij wordt gedacht aan catering bij activiteiten, verblijfsaccommodatie voor bezoekers en samenwerkingspartners, (tijdelijke) uitbreiding van ontvangst- en vergaderruimte en arrangementen (museumbezoek of bezoek aan een museumactiviteit gekoppeld aan bijvoorbeeld lunch/high tea/verblijf). Met diverse van deze samenwerkingsactiviteiten is al de afgelopen jaren ervaring opgedaan met de opeenvolgende directies van het hotel, maar deze hadden een incidenteel karakter. Als 'buren' zijn de mogelijkheden voor een structurele samenwerking gunstiger. De nieuwe directie van het Hampshire hotel omarmt deze mogelijkheden met enthousiasme. Intentie is dat de afspraken die hierover gemaakt worden bijdragen aan het ondernemerschap van beide partijen, m.a.w. zowel het hotel als de musea zullen er beter van moeten worden. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar het financiële voordeel, maar ook naar de verbetering van het aanbod waarmee herhalingsbezoek wordt gestimuleerd. Ook het kwalitatief hoogstaande aanbod van het nabijgelegen SchultenHues biedt kansen.

Momenteel wordt door verschillende partijen gewerkt aan een toekomstvisie met bijbehorende exploitatie voor de Walburgiskerk en de Librije. Beiden illustreren op prachtige wijze een deel van de geschiedenis van Zutphen. Het Stedelijk Museum Zutphen en de Archeologische dienst hebben de kennis, ervaring en materialen in huis om deze geschiedenis en het belang van de Walburgis en de Librije toe te lichten. Afhankelijk van de wensen en mogelijkheden (financieel, ruimtelijk, organisatorisch) kan dat op de museumlocatie of in de Walburgiskerk zelf. Ook kan thematisch samengewerkt worden, of in het kader van evenementen, zoals dat in het verleden ook is gebeurd (project 'De IJssel in beeld').

In het Museum voor Modern Realisme (MORE) i.o. in Gorssel en Ruurlo zal een belangrijk deel van de voormalige Scheringa collectie (de Nederlandse kunstenaars) te zien zijn, vooral (magisch)

realisten en tijdgenoten. Hoewel andere collecties en musea inhoudelijk grote(re) verwantschap tonen met de collectie van Museum Henriette Polak en het voor de hand ligt dat de Melchersmusea op de eerste plaats naar elkaar gaan verwijzen, wordt vanzelfsprekend verkend op welke wijze samengewerkt kan worden met deze nieuwe publiekstrekken in de Achterhoek (thematisch, arrangementen i.h.k.v. meerdaags verblijfstoerisme, bruiklenen) waarbij de insteek is om actief naar elkaar te verwijzen.

Partners pluspunten in Alternatief Behoud	Partners pluspunten in Alternatief 's-Gravenhof
• (MZ) voor samenwerkingpartners spreiding in de binnenstad (twee locaties) mogelijk gunstiger • (SMZ) nabijheid bibliotheek	• (SMZ) nabijheid Archeologische dienst • (MZ) nabijheid organisaties en ondernemers rondom 's-Gravenhof • (MZ) kruisbestuiving tussen partners van de musea • (MZ) grote wisseltentoonstellingen in combinatie met de aanwezige horecafaciliteiten maken toeslagen mogelijk en bieden betere sponsoringkansen

Partners minpunten in Alternatief Behoud	Partners minpunten in Alternatief 's-Gravenhof
• (MZ) partners blijven museumspecifiek	• (SMZ) bibliotheek meer op afstand

Financiën

8. Kostenstructuur

Zie ook paragraaf 6 'Bedrijfsmiddelen' en de bijlagen met de exploitatiebegrotingen.

Kostenstructuur pluspunten in Alternatief Behoud	Kostenstructuur pluspunten in Alternatief 's-Gravenhof
• (MZ) Investering en kapitaallasten verhoudingsgewijs lager?	• (MZ) rendement investering hoger • (MZ) een locatie efficiënter (organisatorisch en financieel)
Kostenstructuur minpunten in Alternatief Behoud	Kostenstructuur minpunten in Alternatief 's-Gravenhof
• (MZ) rendement investering lager (inhoudelijk en financieel) • (MZ) twee locaties dubbele/hogere kosten?	• (MZ) Investeringskosten en daarmee kapitaallasten hoger?

9. Inkomstenstromen

De Musea Zutphen onderscheiden verschillende geldstromen: de bijdrage van de gemeente, de entreegelden, de opbrengsten uit educatieve activiteiten, de museumwinkel, verhuur van ruimte, bijdragen van derden (fondsen, sponsoring, Vrienden). Bij deze laatste geldstroom gaat het altijd om bijdragen voor een specifiek doel, c.q. zij zijn niet bedoeld als dekking voor de dagelijkse exploitatie.

In beide varianten is het de bedoeling dat de prijsstelling wordt aangepast aan de heersende normen. Daarbij gaat de voorkeur uit naar prijsdifferentiatie in plaats van een vaste entreprijs, omdat het rendement hoger ligt, het interessanter is voor marketingdoeleinden en het onderzoek naar klanten, klantrelaties en kanalen faciliteert.

De tarieven van de Musea Zutphen zijn voor het laatst aangepast in 2004. Prijsstijgingen zijn uitgebleven in afwachting van de resultaten van elkaar opeenvolgende plannen tot clustering met andere instellingen en de daaruit voortvloeiende huisvestingssituatie. Met de huidige entreprijzen behoren de Musea Zutphen tot de goedkoopste geregistreerde musea in Nederland. Volgens de gegevens van St. Museumkaart ligt de gemiddelde toegangsprijs in Nederland rond een tientje (voor 1 museum). Voor museumkaarthouder (56 % van de bezoekers van de Musea Zutphen) is verhoging van de prijs geen argument/dissatisfier, omdat hun museumkaart ze gratis toegang geeft. Voor de inkomsten van de Musea Zutphen maakt een prijsstijging een groot verschil. De voorziene stijging, € 7,- voor een voltarief kaartje voor een museum en € 12,50 voor een combikaartje voor beide musea in de 's-Gravenhofvariant en € 5,- voor een voltarief kaartje voor een museum en € 10,- Euro voor een combikaartje in de Alternatief Behoud, is realistisch kijkend naar het prijspeil dat gehanteerd wordt binnen de sector. Het verschil in prijs tussen het alternatief 's-Gravenhof en de Alternatief Behoud wordt veroorzaakt door de tentoonstellingsmogelijkheden in beide varianten, de grotere inbreng van de Archeologische dienst in het alternatief 's-Gravenhof en het gegeven dat in de Alternatief Behoud vooral gaat om het verbeteren van de huidige situatie. Veel van de verbeteringen hebben te maken met de hoognodige vervanging van installaties en voorzieningen, aanpassingen die de bezoeker hoogstens indirect zal opmerken.

Museumbezoek blijft jaarlijks groeien, landelijk en regionaal. De meerjarige meting van het museumbezoek in Gelderland door Gelders Erfgoed toont aan dat het museumbezoek aan de Gelderse musea gemiddeld met 9% is toegenomen en bij de Musea Zutphen zelfs met 13 %. De afgelopen drie jaar hebben de Musea 30.000+ bezoekers mogen ontvangen. Door de clustering van instellingen in de Broederen klooster-variant (beide musea, archeologie, bibliotheek en VVV) en in het alternatief 's-Gravenhof (beide musea, archeologie en de partners aan het 's-Gravenhof), de betere tentoonstellingsmogelijkheden en de betere mogelijkheden om arrangementen aan te bieden en groepen te ontvangen in beide varianten is de verwachte groei van 30.000 naar 40.000 bezoekers realistisch te noemen. Dit wordt bevestigd door de onderzoeken die in het kader van het Broederen klooster zijn gedaan en door de ervaringen van andere musea in Nederland waarvan de huisvestingssituatie sterk is verbeterd. De betere voorzieningen gekoppeld aan aansprekende (interieur)architectuur leidt tot een aanzienlijke groei van het aantal bezoekers. Niet alleen na de heropening, maar ook in de jaren daarna (bijvoorbeeld: Glasmuseum Leerdam, Dordrechts Museum, Noord-Brabants Museum/Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch). Hiernaast zijn samenwerkingsprojecten die op stapel staan voor de komende jaren, o.a. in het kader van de IJsselbiënnale en met het Limburgs Museum zowel inhoudelijk interessant als qua bezoekersaantallen.

<i>Inkomstenstromen pluspunten in Alternatief Behoud</i>	<i>Inkomstenstromen pluspunten in Alternatief 's-Gravenhof</i>
(MZ) hogere inkomsten dan huidige situatie, maar onvoldoende om taakstelling te realiseren, waardoor een ongewenste ingreep aan de kostenkant noodzakelijk blijft	(MZ) substantieel hogere inkomsten (entree, winkel en activiteiten) dan huidige situatie waarmee taakstelling gehaald kan worden zonder nadelige gevolgen voor het activiteitenbudget
<i>Inkomstenstromen Begrip minpunten in Alternatief Behoud</i>	<i>Inkomstenstromen minpunten in Alternatief 's-Gravenhof</i>
(MZ) minder inkomsten entreegelden dan 's-Gravenhofvariant - zeer beperkte mogelijkheden inkomsten uit activiteiten (MHP) beperkte inkomsten museumwinkel	(MZ) minpunt indien hogere inkomsten niet ten goede komen aan de bedrijfsvoering van de musea, maar afvloeien naar de algemene middelen van de gemeente

Zutphen, 11 november 2014

Tiana Wilhelm
Musea Zutphen

Ondernemingsplan van het cluster Archeologie in relatie tot de variantenstudie cultuurcluster.

Inleiding

Het voorliggende ondernemingsplan van het cluster archeologie is gebaseerd op het in september 2014 door college en raad vastgestelde visiedocument als onderdeel van het collegevoorstel met betrekking tot de variantenstudie voor het cultuurcluster (voorheen Plan Broederenklooster).

Het ondernemingsplan beschrijft allereerst de aspecten uit de visie waarop het plan is gebaseerd en geeft de consequenties aan voor de gekozen huisvestingsvarianten.

Als uitgangspunt voor de nadere beschrijving worden de 9 aspecten uit het ‘format ondernemingsplan’ gebruikt.

In het algemeen gesteld hebben de drie varianten (cultuurcluster Broederenklooster, zelfstandige vestiging in de Agnietenkapel en cultuurcluster Hof Van Heeckeren/SSR) weinig invloed op het ondernemingsplan van het clusteronderdeel Archeologie voor wat betreft het profit-deel. Het ondernemerschap, zoals hieronder omschreven, kan op alle drie de huisvestingsoplossingen gerealiseerd worden. De varianten zijn wel van grotere invloed op de gewenste synergie, de mogelijkheden het ‘archeologische verhaal’ te presenteren en te vertellen en kennis uit te wisselen met de medewerkers, stagiairs en vrijwilligers van beide clusters. Het Stedelijk Museum heeft als kerntaak om het verhaal te presenteren. Met fysieke clustering van archeologie en de musea kan optimaal en vanzelfsprekend worden samengewerkt en fungeert archeologische dienst als back office voor wat betreft kennis en materiaal.

Wet, beleid en taken

De gemeentelijke archeologische dienst bestaat sinds 1992 en werkt met vaste medewerkers (archeologen en assistenten, 5,1 fte), vrijwilligers (goed voor 2,5 fte) en zeer geregeld stagiairs (goed voor 2 fte).

De basis van het werk is uitvoering geven aan de wet op de archeologische monumentenzorg (WAMZ) van 2007. Deze wet is grotendeels verwerkt in de bestaande Monumentenwet 1988/2007. Elke gemeente is verplicht de zorg voor het archeologisch bodemarchief op zich te nemen, maar de gekozen oplossingen verschillen door de aard van de gemeente, de ruimtelijke dynamiek en de rijkdom van het gemeentelijk bodemarchief. De bestaande wet zal vervangen worden door de Erfgoedwet (2015) en de Omgevingswet (na 2017) waarin alle relevante elementen van de bestaande wet worden overgenomen.

De gemeente Zutphen koos in 2007 ervoor zowel beleid als uitvoering in eigen hand te houden door de beleidsnota ‘Graven met Beleid’ unaniem vast te stellen. Sindsdien beschikt de gemeente over 1,5 fte beleidsarcheologen (beleid, advies) en een velddienst die voldoet aan de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA). De eigen velddienst is een waarborg voor kwaliteit en continuïteit van archeologisch onderzoek tegen lagere kosten dan wanneer onderzoek zou worden uitbesteed aan derden. Dit was in 2007 een doorslaggevende reden om de eigen dienst aan te houden, omdat door de vercommercialisering de kwaliteit van onderzoek onder grote druk stond. Het kennisrendement voor de gemeente was vaak ver te zoeken. In 2009 verkreeg de gemeente Zutphen van de minister van OC&W de opgravingsbevoegdheid onder de condities van de nieuwe wet (deze bevoegdheid had de gemeente al vanaf 1998). Onlangs werd de bevoegdheid verlengd.

De basis van de wettelijke taak en het gemeentelijk archeologisch beleid is de verankering van archeologische waarden (of verwachtingswaarden) in bestemmingsplannen en de daaraan verbonden voorschriften. De gemeentelijke archeologische waardenkaart, basis voor input in bestemmingsplannen, is vastgesteld in 2007 en wordt jaarlijks ge-update. Het beleid, de archeologische waarden en de voorschriften zijn ook opgenomen in de in 2014 vastgestelde erfgoedverordening van de gemeente.

Ondernemerschap, kenniscentrum

Bij de vaststelling van de beleidsnota in 2007 werd bepaald dat de gemeentelijke velddienst (loon)kostendekkend moest gaan werken. De te halen personele opbrengst was € 200.000,- (inmiddels geïndexeerd naar € 220.000,-). Dit werd haalbaar geacht door:

- De samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Doesburg
- Vaststelling van marktconforme tarieven voor het archeologisch personeel
- De verwachte dynamiek in de ruimtelijke ordening die veel veldwerk zou gaan opleveren.
- De inzet van personeel voor zowel advies als onderzoek bij andere gemeenten

Van 2007 tot heden werkt de gemeentelijke velddienst kostendekkend. In de eerste vier jaar was zelfs sprake van een overschot (‘winst’) van € 5.000,- tot € 70.000,- op de begroting. De crisis zorgde voor

een afname van bouwprojecten en daarmee de vooral grotere archeologische opdrachten. De velddienst heeft hierop gereageerd door formatief in te krimpen van 4,4 naar 3,6 fte. Een nog niet ingevulde vacature zorgde ervoor dat in 2012, 2013 en 2014 toch kostendekkend werd/wordt afgesloten en de vooruitzichten voor 2015 en verder zijn gunstig.

De verwachting is dat de dienst in toenemende mate adviezen zal geven in het kader van de RUD (ODA). Nu al adviseert de stadsarcheoloog de gemeente Doetinchem regelmatig bij RO- en onderzoeksprojecten (facturering op uurbasis). Op dit moment zijn verkenningen gestart om deze samenwerking met de ODA structureel te regelen waarbij de Zutphense dienst als kenniscentrum voor Oost Gelderland zal fungeren. Mogelijk zijn individuele gemeenten zelfs geïnteresseerd om een samenwerking a-la-Doesburg aan te gaan, hetgeen het werkgebied en daarmee de inkomsten voor de velddienst flink zal vergroten.

De samenwerkingsovereenkomst met Doesburg is naar wederzijdse tevredenheid in 2012 verlengd en zelfs uitgebreid op het gebied van de bouwhistorie en de monumentenzorg.

De gemeente Doesburg betaalt, naast de urenvergoeding van personeel een kwartaalvergoeding voor het gebruik van de Zutphense faciliteiten (max. € 8.625,- op jaarbasis). Bij een volgende contractverlenging zou de vergoeding herzien moeten worden naar de situatie in de nieuwe huisvestingssituatie

1. Waarde propositie

De waardepropositie is uit te drukken in de kerntaak van archeologie met een profit oogmerk:

De archeologische dienst van Zutphen toont in haar aard in hoge mate ondernemerschap binnen de wettelijke kaders tegen een hoog rendement aan kennis en kwaliteit. De dienst geldt als een van de meest professionele en kwalitatief hoogstaande diensten van ons land, passend bij een archeologisch rijke gemeente als Zutphen. De (doorgaans hoge) kosten van archeologisch onderzoek blijven als inkomsten binnen de gemeente en vloeien niet weg richting externe commerciële partijen. Door uitvoering in eigen beheer zijn de kosten van onderzoek ook lager dan in het geval van uitbesteden. Veel kostbare werkprocessen worden door semi-professionele vrijwilligers uitgevoerd. De archeologische dienst is er altijd op uit om haar markt te vergroten.

Er is ook een non profit kant aan de archeologie binnen de gemeente Zutphen. De kennis van medewerkers en vrijwilligers en de belangwekkende collectie bodemvondsten biedt grote mogelijkheden voor publieksgerichte presentaties en activiteiten.

2. klant

Aan klanten kunnen worden onderscheiden:

Profit (archeologie is opdrachtnemer):

De gemeente Zutphen (intern advies, archeologisch (voor)onderzoek in eigen beheer)

De gemeente Doesburg (idem)

De gemeenten in de regio (advisering, bureauonderzoek, directievoering)

Derden (advies, bureauonderzoek, vooronderzoek, archeologisch onderzoek)

Non profit (dienstverlening, publieksgerichte activiteiten)

Publiek, zowel burgers als toeristen (expositie, voorlichting, educatie)

Musea, zowel het stedelijk museum als musea in binnen- en buitenland (bruikleen)

Universiteiten, hogescholen en private onderzoekers en onderzoeksbureau's

3. kernactiviteit

Profit

Het maken en uitvoeren van archeologiebeleid voor de gemeenten Zutphen en Doesburg

Het geven van archeologische adviezen aan gemeenten en derden

Het uitvoeren van bureauonderzoek en het sturing geven aan onderzoek voor gemeenten en derden)

Het verrichten van archeologisch (voor)onderzoek en het rapporteren daarvan

Non profit - dienstverlening

Het beheer van het gemeentelijk archeologisch depot van Zutphen en Doesburg

Het bieden van onderzoeksfaciliteiten voor wetenschappelijk archeologisch onderzoek

Het ondersteunen van de musea bij het presenteren van de archeologische schatten

4. klantrelatie

Profit; ondernemerschap

De klantrelatie is op het gebied van de gemeenten Zutphen en Doesburg op basis van intern opdrachtgever- en opdrachtnemerschap (met name met betrekking tot (voor)onderzoek door de velddienst)

De klantrelatie is op het gebied van overige gemeenten en derden op basis opdrachtgever- en opdrachtnemerschap (met name met betrekking tot advisering en directievoering)

De klantrelatie met derden is op basis van opdrachtgever- en opdrachtnemerschap in concurrentie met andere aanbieders op de markt (velddienst).

Non profit: dienstverlening

De beleidsarcheologen voeren de rol van de gemeente als bevoegd gezag in zake archeologisch erfgoedbeheer (incl. depot) uit. Dit is een gemeentelijke taak.

De klantrelatie met het publiek (burgers, toeristen) is op basis van informatievoorziening, expositie en educatie (zoals Zutphen-kunde). Het is complementair aan hetgeen de Stedelijke Musea bieden waar wel sprake is van een profit oogmerk.

De klantrelatie met het Stedelijk Museum is op basis van kennis en ondersteuning bij het presenteren van de archeologische schatten.

De klantrelatie met musea in het algemeen is op basis van bruikleenovereenkomsten.

De klantrelatie met de wetenschappelijke wereld (Uni, HS, onderzoekers) is op basis van informatievoorziening, het bieden van onderzoeksfaciliteiten voor wetenschappelijk archeologisch onderzoek.

5. middelen

Voor een goede bedrijfsvoering is een adequate huisvesting, waarin het werkproces efficiënt kan worden uitgevoerd, onontbeerlijk. Hierbij wordt gestreefd om zo veel mogelijk in eigen beheer uit te voeren, mede gebruik makend van professionele inzet van vrijwilligers. In alle drie varianten is een adequate huisvesting geborgd, inclusief de capaciteitsvergroting en klimaatinvestering in het gemeentelijk depot dat aan wettelijke eisen moet voldoen.

De velddienst dient te beschikken over moderne efficiënte bedrijfsmiddelen die de gangbare norm zijn in het archeologische werkveld (naast de conventionele veldgereedschappen ook een transportbus, digitale meetapparatuur, veldlaptops, goede digitale infrastructuur en applicaties voor vondstverwerking, rapportage en digitale archivering). Investeren in bedrijfsmiddelen blijft noodzakelijk om up-to-date te blijven en de concurrentiepositie te verstevigen.

6. kanalen

Vanuit marketingoogpunt zijn de kanalen van archeologie richting de klant reeds beschreven in de klantrelatie onder 4.

7. cruciale partners

De gemeenten Zutphen en Doesburg als interne klant voor de uitvoering van de wettelijke rol van bevoegd gezag en depothouder.

De klanten in de brede zin van het woord (zie bij 2 en 4).

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (gezamenlijk beheer en verantwoordelijkheid over archeologische monumenten).

SIKB voor de certificering en kwaliteitsborging

De provincie Gelderland (bevoegd gezag in zake depotbeleid, subsidies)

De Stedelijke Musea voor het 'vertellen van het verhaal van de stad' aan de hand van de topstukken en vondstcomplexen uit de archeologische collectie.

Externe specialisten in het archeologische werkveld (complexe restauraties, specialistisch onderzoek zoals DNA, Dendro, C14, archeobotanie).

Incidenteel: sponsoren en fondsen (voor kleine non profit projecten, restauraties, exposities).

8. Kosten

en

9. Opbrengsten

Zie afzonderlijke exploitatieoverzichten

Toelichting: de publieksfunctie van archeologie als bezoekerscentrum

In de vorming van het cultuurcluster en de samenwerkingswensen die daaraan ten grondslag liggen, is altijd gesproken over een toegevoegde functie van archeologie als publiekstrekker. Niet alleen de bodemschatten maar ook het werkproces zelf is het zien waard.

In het Broederenkloosterconcept is gestreefd naar een fysieke verbinding van de museale publieksruimten met de archeologische werkruimten (vondstverwerking, conservering en restauratie). Als overgang van het museum naar de archeologische wereld is een 'open depot' gedacht. Het idee van een 'open depot' is zelfs om het publiek een deel van het depot te laten zien door mooie vondstcomplexen integraal te tonen (beerputinventarissen, inventaris van urnenvelden, steentijdkampementen, collecties glaswerk (zeer bijzondere stukken uit de middeleeuwen), schoenen, knopen, merkloden, munten etc. De uitstraling van een open depot is niet die van een museale opstelling maar van een kwantitatieve indruk van Zutphens rijkdom. Het open depot is toegankelijk als het museum open is. In de Hof van Heeckeren (SSR) is dit uitgangspunt op een vergelijkbare manier uitgewerkt. In de Agnietenkapel gaat dit concept niet op. Toch is ook daar een voor het publiek te bezoeken open depot mogelijk. Op de zolder van het pand is een grote expo-ruimte te realiseren (110 m2 netto) die dan wel slechts op kantoortijden te bezoeken is. De bemensing (toezicht, de 'archeo-tolk') zal uit vrijwilligers bestaan.

Voor alle huisvestingsvarianten geldt dat het archeologie-atelier zichtbaar is voor het publiek vanuit de publieke ruimtes. Men ziet er medewerkers en vrijwilligers aan het werk met archeologisch vondstmateriaal. Op een vast (nog nader te bepalen) dagdeel is het atelier ook echt te bezoeken op het 'archeologisch spreekuur'. Men kan van dichtbij de mensen aan het werk zien en men (vooral kinderen) kunnen er hun bodemschatten laten zien en beoordelen.

Voor het open depot is een eenmalige investering nodig voor vitrines en verlichting van € 25.000,-. De verdere inrichting kan uit het lopende werkbudget worden betaald.

Voor de publieksfunctie in het algemeen zal enige formatieve ruimte bij archeologie beschikbaar moeten blijven. Op dit moment is er formeel 0,2 fte 'educatie' beschikbaar.

De vraag is of het 'open depot' als expositieruimte met of zonder entreegeld beschikbaar moet zijn. In het Broederenklooster en de Hof van Heeckeren vormt het open depot een toegankelijk onderdeel van de museale ruimtes en is het bezoek ervan verdisconteerd in de entreprijs van het museum. In de Agnietenkapel kan een symbolische entree worden gevraagd van € 1,- en in geval men een entreebewijs van het museum heeft is bezoek gratis.

Toelichting: Archeologische publicaties en educatie

De archeologische dienst heeft een lange traditie als het gaat om het (mee)schrijven van boeken en tijdschriften. Dat kunnen publieksboeken zijn (Vestingstad Zutphen, Historische Atlas van Zutphen, Leesten en Eme I en II) met een oplage van 1500 exemplaren of meer, of rapporten van specifiek archeologisch onderzoek, deelstudies en scripties (oplagen tussen 100 en 500 ex). Deze laatste groep verschijnt sinds 2003 in de reeks Zutphense Archeologische Publicaties, waarvan inmiddels (medio 2014) 95 titels zijn verschenen (en 11 titels over onderzoek in Doesburg). De exploitatie van de uitgaven is in principe kostendekkend doordat de boeken via de boekhandels tegen boekhandelkorting geleverd worden, maar bij verkoop in eigen beheer (via museumwinkel) is winst (de verkoopprijs) te behalen. De huidige omzet (2014) van boeken is ongeveer € 3.000,- op jaarbasis. In de situatie in een museumwinkel zullen de verkoopcijfers en de winst zeker toenemen. Oude titels, die niet meer verkrijgbaar zijn, worden als pdf op de website geplaatst.

Verder zijn er nog diverse vakinhoudelijke en populaire tijdschriften waaraan de dienst een bijdrage levert. Tot de laatste groep behoren Zutphense Pracht, het tijdschrift Zutphen en OER.

Educatie over archeologisch erfgoed en Zutphens prehistorie en vroegste historie vindt op dit moment op ad hoc basis plaats (publicaties, lezingen, kleine expo's, cursussen). Slechts de cursus 'monumentenstad Zutphen' mag met haar 20-jarige looptijd als structureel gelden. Hierin speelt de archeologie een prominente rol. Die cursus is inmiddels omgevormd tot de verbrede cursus 'Zutphanologie' (Zutphen-kunde). Veel meer archeologische thema's kunnen dan educatief worden aangeboden, ook met accenten op wijken (bijv. Leesten, Waterkwartier) en het dorp Warnsveld. De cursus moet een grotere groep mensen interesseren in ons rijke erfgoed.

Verder beschikt de gemeente nog altijd over de middeleeuwse reconstructies van boerderijen op de Kaardebol: 'erf Oyshamme'. In samenwerking met de Stichting Erve Eme die het erf beheert, kunnen educatieve programma's worden voortgezet en ontwikkeld. Er is een leskist over archeologie voor het basisonderwijs.

Toelichting: presentatie / expositie van de Zutphense bodemschatten

De bijdrage van de archeologische dienst aan het cultuurcluster als publiekstrekker is gelegen in enerzijds een maximale exposure in het gebouw (zichtbaarheid van depot, werkruimtes, restauratieatelier, lezingen, taxatiemiddagen), anderzijds in het tonen van de archeologische schatten. Onder die schatten zijn vondsten of vondstcomplexen van nationaal en internationaal belang.

Bovendien gaat het in veel gevallen om objecten of contexten die een breed publiek aanspreken.

De deskundige medewerkers en vrijwilligers van de archeologische dienst leveren kennis en materiaal aan het Stedelijk Museum om het ‘verhaal van de stad’ te vertellen, zowel in de vaste opstelling als in tijdelijke exposities. Het ‘open depot’ (zie hierboven) is een andere benadering om het publiek kennis te laten nemen van de (kwantitatieve) rijkdom van de Zutphense bodem. Verder worden, indien de faciliteiten daartoe aanwezig zijn bodemvondsten geëxposeerd op locaties in de stad waar die vondsten gedaan zijn en worden de eerste resultaten van actueel veldwerk geëxposeerd in het museum (BrKlooster of HvH/SSR) en/of de archeologische dienst (Agnietenkapel).

Tot slot levert de archeologische dienst, op bruikleenaanvraag, kennis en archeologische vondsten aan andere musea in binnen- en buitenland.

Randvoorwaarde huisvesting

Voor de herhuisvesting van de gemeentelijke archeologische dienst is gebruik gemaakt van het Programma van Eisen voor het plan Broederenklooster. Hierin is opgenomen dat archeologie netto de volgende functionele ruimten nodig heeft:

- Eigen ruimten (vondstverwerking, werkplekken restauratie, dynamisch depot c.a.) 317 m²
- Aandeel in publieksruimten, gez. kantoren, horeca 103 m²
- Depotruimte 270 m² (mits met verrijdbare stellingen)

Totaal dus **690 m² fno** (functioneel netto vloeroppervlak) x 1,37 is dus totaal 945 m² bruto vooroppervlak nodig. Bij zelfstandige huisvesting zal het benodigde vloeroppervlak lager uitvallen omdat publieksruimten, gezamenlijke ruimten en horeca deels vervallen. Dat deel kan teruggebracht worden tot ca. 50 m². Totaal 637 m² x 1,37 = 873 m².

In de huisvestingsscenario's Hof van Heeckeren en Agnietenkapel is huisvesting van het depot intern niet mogelijk. Handhaving van het huidige depot in de synagoge is wel mogelijk door verrijdbare stellingen. Door de hoogte van de ruimte (waardoor hogere stellingen geplaatst kunnen worden) is het hier mogelijk om de opslagcapaciteit te halen op minder m²: 180 in plaats van 270 m².

In de Agnietenkapel is er echter 110 m² aanvullend beschikbaar voor de invulling van het 'open depot'.

Resumerend:

In de huisvestingsvariant **Agnietenkapel** is beschikbaar:

- Eigen ruimten 332 m² mfo (bron: vlekkenplan)
- Aandeel in publieksruimten 110 m² (open depot Agnietenkapel)
- Depot ruimte synagoge 180 m² (mits met verrijdbare stellingen)

Agnietenkapel + Synagoge: 622 m² fno

In de huisvestingsvariant **Hof van Heeckeren (SSR)** is beschikbaar:

- Eigen ruimten 335 m² mfo (bron: vlekkenplan 231014)
- Aandeel in publieksruimten 38 m² (HofvHeeckeren/SSR)
- Depot ruimte synagoge 180 m² (mits met verrijdbare stellingen)

Hof van Heeckeren/SSR + Synagoge: 553 m² fno

Beide huisvestingsalternatieven voldoen dus op grond van het vlekkenplan in grote lijnen aan hetgeen in PvE gevraagd werd.

De ambitie om als regionaal kenniscentrum (Oost Gelderland) te groeien heeft ook consequenties voor het aantal mensen dat in de beoogde huisvestingslocatie werkt. Dat zal in de eerste plaats vooral een toename van advieswerk zijn en dat heeft minder gevolgen voor het aantal beschikbare werkplekken dan bij uitwerking en rapportage van archeologisch onderzoek. De mogelijkheden van flexwerken zijn bij beleid- en advieswerk veel groter.

Randvoorwaarde depot

Een belangrijk aspect van de gemeentelijke archeologie in Zutphen is het gemeentelijk archeologisch depot van bodemvondsten. De gemeente Zutphen beschikt al sedert 1903 over een eigen archeologische collectie. In 2012 werd het gemeentelijk depot door de provincie Gelderland als depotbeherende overheid erkend. Ook de gemeente Doesburg verkreeg deze erkenning en maakt tegen een vergoeding per opgeslagen doos gebruik van het Zutphense depot (in 2014 ca. € 1.000,-). Het depot is nu gehuisvest in de Synagoge aan de Diederstraat. De capaciteit is 2500 dozen op een oppervlak van 200 m². In 2014 staan inmiddels ruim 2000 dozen in het depot. De vondsten zijn goed ontsloten middels een database en de klant (doorgaans onderzoekers, studenten, bruikleennemers) wordt snel bediend. Ook de 'papieren' documentatie van archeologisch onderzoek is goed toegankelijk en is opgeslagen in de klimatologisch juiste condities in het Regionaal Archief. De depot ruimte aan de Diederstraat voldoet niet aan de klimatologische eisen en is bijna vol. Een definitieve goede huisvesting voor het depot is dringend noodzakelijk. Dit kan in de huidige locatie aan de Diederstraat gevonden worden door het indikken van de opslag met behulp van verrijdbare stellingen. Door de hoogte van de ruimte (waardoor hogere stellingen geplaatst kunnen worden) is het hier mogelijk om de opslagcapaciteit te halen op minder m²: 180 ipv. 270 m². Dit vergt een investering van € 60.000,- aan inventaris. Ook moeten er kleine bouwkundige aanpassingen gedaan worden en moet de klimaatbeheersing geregeld worden. Het blijft dan wel een depot 'op afstand' en bezoek zal altijd op afspraak moeten plaatsvinden.

Zutphen, 7 november 2014

Michel Groothedde
Stadsarcheoloog Zutphen